

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
ของชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวง อำเภอคอยสะเก็ก
จังหวัดเชียงใหม่

การเปลี่ยนแปลงคือ ลักษณะของการ เปลี่ยนสภาพจากของเดิมไปเป็นของใหม่ โดยอาศัยเวลาเป็นเครื่องกำหนด การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เป็นพื้นฐานของการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ไม่มีสังคมและวัฒนธรรม ไทลื้อหนึ่งอยู่กับที่ ดังนั้นการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมจึง เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เสมอในทุกสังคม

ชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวง มีประวัติการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนขนาดเล็กที่ใกล้ชิดกับชุมชนคนเมืองเชียงใหม่มาเป็นเวลานานแล้ว จะเห็นได้ว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันชาวไทลื้อบ้านเมืองหลวงไม่เคยมีการแบ่งแยกตัวเองกับคนเมือง¹ ซึ่งต่างจากราวไทลื้อที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย ที่ในอดีตมักแยกตัวออกจากคนเมือง ไม่ยอมเข้าร่วมทำกิจกรรมใด ๆ และเรียกคนเมืองอย่างดูถูกว่า "กะหลอม" เพราะมีความเห็นว่าคนเมืองเป็นพวกที่เอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ได้² ทางด้านการปกครองชาวไทลื้อบ้านเมืองหลวงได้ให้ความร่วมมือกับทางราชการด้วยดีเสมอมา ไม่ปรากฏว่ามีความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองแต่อย่างใด ซึ่งต่างจากราวไทลื้อในท้องที่อื่น ๆ³ ในปัจจุบันชาวไทลื้อบ้านเมืองหลวงมีลักษณะของความกลมกลืนกันทางวัฒนธรรมกับคนเมืองอย่างมาก เช่น

¹สัมภาษณ์ นายทองดี บุญโคตร

²ไกรสิทธิ์ นิมมานเหมินทร์, "ไทลื้อที่เชียงคำ" หนังสือเชิดชูเกียรติ นายไกรสิทธิ์, (กรุงเทพฯ : ไตรรงค์การพิมพ์, 2524), หน้า 172.

³Hoerman, Michael "A Minority and Its Government : The Thai-Lue of Northern Thailand" in Kunstatter ed., Southeast Asian Tribes, Minorities, and Nations. 1967.

- ในค่านเทคนิควิทยา อันได้แก่สิ่งประดิษฐ์ หรือสิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม
- ในค่านสังคมวิทยา อันได้แก่การจัดระเบียบทางสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การศึกษา การปกครอง หรือเศรษฐกิจที่มีความผูกพันกับชุมชนคนเมือง และสังคมไทย ส่วนรวมทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการปกครอง และปฏิรูปการศึกษาในสมัย รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
- ในค่านอุดมคติวิทยา อันได้แก่ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่ สอดคล้องกับคนเมืองอย่างมาก

ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้เองเกิดจากการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของทั้ง 2 ฝ่าย คือ ไทลื้อ และคนเมือง ที่มีการติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และแม้แต่ภาษาซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางภาษาพูดของไทลื้อแบบสิบสองปันนาแท้ ๆ ซึ่งยังคงเหลือเฉพาะในหมู่ผู้สูงอายุบางคนเท่านั้น ในขณะที่คนส่วนใหญ่ได้มีการรับเอาภาษาพูดแบบไทยวนและไทยภาคกลางมาใช้แทน¹ อย่างไรก็ตามหากไม่มีภาษาพูดเป็นเครื่องบ่งชี้แล้วจะไม่เห็นความแตกต่างระหว่างไทลื้อบ้านเมืองลาว และคนเมืองเลย จึงทำให้ชาวไทลื้อบ้านเมืองลาวมีรูปแบบชีวิตที่ไม่แตกต่างจากคนเมือง เนื่องจากรูปแบบชีวิตของชาวไทลื้อบ้านเมืองลาวมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตามกาลเวลาที่ผ่านไป ทั้งโดยการรับเอาวัฒนธรรมใกล้เคียง เช่น วัฒนธรรมคนเมือง เข้ามารวมผสานเนื่องจากเป็นสังคมที่ใกล้ชิดกันและมีอัตราการติดต่อกันมาก หรือโดยการปรับตัวของคนในชุมชนให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนเอง

¹ วิถี พานิชพันธ์, "อิทธิพลของรูปแบบวิหารวัดไทลื้อต่อการสร้างวิหารใน ลานนา ยุครัตนโกสินทร์" วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2525), หน้า 2.

1.2 การเพิ่มประชากรโดยการย้ายถิ่นเข้า อาจมีสาเหตุของการย้ายถิ่น
 ๑ มาจาก

- ก. การแต่งงาน อันเนื่องมาจากลักษณะการตั้งถิ่นฐานของคูสมรสภายหลัง
 การแต่งงานที่นิยมให้ผู้ชายมาอยู่บ้านของฝ่ายหญิง (Matrilocal)
 เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการย้ายถิ่นเข้า¹
- ข. ความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน เป็นปัจจัยดึงดูด (Pull factor) ให้คน
 ต่างชุมชน เช่น คนเมือง คนจีน เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบ้านเมืองลวง
 ประกอบกับลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัยจึงทำให้คนต่างถิ่นเหล่านี้อาศัยอยู่ใน
 ชุมชนบ้านเมืองลวงได้อย่างสะดวก

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของบ้านเมืองลวง อันเนื่องมาจาก
 ปัจจัยภายในสังคมของชาวบ้านเมืองลวง ซึ่งได้นำอิทธิพลเพิ่มของประชากรทั้งโดยธรรมชาติ
 และการย้ายถิ่นเข้านั้น² ทำให้มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของชุมชน รวมทั้งอาจก่อให้เกิด

¹ สัมภาษณ์ กำนันบุญทอง ไบสุพันธ์ กำนันตำบลลวงเหนือ อ. คอยสะแก

² ตำบลลวงเหนือ ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	หมู่บ้านป่าสักงาม	หมู่ที่ 5	หมู่บ้านลวงเหนือ
หมู่ที่ 2	หมู่บ้านตลาดใหม่	หมู่ที่ 6	หมู่บ้านสันทราย
หมู่ที่ 3	หมู่บ้านเมืองระ	หมู่ที่ 7	หมู่บ้านขางน้ำ
หมู่ที่ 4	หมู่บ้านลวงเหนือ	หมู่ที่ 4, 5	รวมแล้วมี 450 หลังคาเรือน

รวม 7 หมู่บ้าน มีประชากร 7,448 คน

เป็นชาย 3,654 คน

เป็นหญิง 3,794 คน

เด็กเกิดรวมปี 2527 9 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 6 คน

การตายรวมปี 2527 15 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 6 คน

การย้ายถิ่นเข้าจากต่างอำเภอและต่างจังหวัด 20 กว่าครอบครัวในรอบปี 2527

(จากกำนันบุญทอง ไบสุพันธ์)

การเสียบระเบียบของชุมชนได้ในขณะเดียวกันด้วย ชาวบ้านเมืองหลวงจึงต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นตามไปด้วย โดยอาจคิดโครงการต่าง ๆ เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ หรือปรับความคิด ความเชื่อให้เข้ากับสิ่งใหม่ เพื่อให้ชุมชนของตนมีความมั่นคงและต่อเนื่อง

2. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากปัจจัยภายนอกสังคมของชาวไทลื้อบ้านเมืองหลวง

ปัจจัยภายนอกชุมชนอันเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทลื้อบ้านเมืองหลวงนั้นขึ้นอยู่กับ การยอมรับของใหม่ (Innovation) ของคนในหมู่บ้าน ซึ่งการยอมรับของใหม่นั้นมีทั้งที่เป็นวัตถุอันใดแก่ เทคนิควิทยาต่าง ๆ และที่ไม่ใช่วัตถุใดแก่ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ระเบียบ แบบแผนต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากลักษณะการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Cultural Diffusion) เนื่องจากการค้าและการติดต่อสื่อสารที่เพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนบ้านเมืองหลวงมีการติดต่อกับชุมชนอื่นทั้งทางการค้าขาย การศึกษา และการทัศนกิจเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสื่อสารมวลชนชนิดต่าง ๆ ที่ผ่านเข้าไปในหมู่บ้านทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ทำให้ชาวบ้านสามารถรับข่าวสารความเป็นไปของชุมชนใกล้เคียงและสังคมอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว อันมีผลต่อความนึกคิดของชาวบ้านโดยทั่วไปด้วย

ทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทลื้อ บ้านเมืองหลวง

จากการศึกษาชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวงทำให้เห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

1. รูปแบบของครอบครัว

รูปแบบของครอบครัวในชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวง มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนี้

- ก. ขนาดของครอบครัว แต่เดิมครอบครัวของชาวไทลื้อมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย (Extended family) ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการแรงงานใน

การผลิตทางการเกษตร แต่จากการสำรวจอย่างครั้งนี้ จำนวน 14 หลังคาเรือน ปรากฏว่ามีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ถึง 68 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.65 และเป็นครอบครัวขยาย 46 หลังคาเรือน (ร้อยละ 40.35)

- ข. ที่อยู่อาศัยของकुสมรส แต่เกิมนั้นการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสมีลักษณะดังนี้คือ หลังจากพิธีแต่งงานเสร็จแล้วเจ้าบ่าวต้องกลับไปอยู่บ้านของคน 3 วัน จึงจะกลับไปอยู่กับเจ้าสาวที่บ้านของเจ้าสาวได้ และต้องอยู่มีกำหนดอย่างช้า 3 ปี หลังจากนั้นหญิงก็ไปอยู่บ้านชายอีก 3 ปี แล้วจึงจะแยกตัวไปตั้งครอบครัวอยู่ต่างหากได้¹

ในสภาพปัจจุบันจะพบว่าที่อยู่อาศัยของकुสมรสภายหลังการแต่งงานนั้น ผู้ชายนิยมไปตั้งถิ่นฐานอยู่กับฝ่ายหญิง ซึ่งโดยลักษณะนี้หากเปรียบเทียบ กับลักษณะที่อยู่อาศัยของकुสมรสของคนเมืองแล้ว จะเห็นว่าคนเมืองสามารถเลือกอาศัยอยู่กับญาติทางฝ่ายหญิงหรือชายก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าทางฝ่ายใดมีความต้องการแรงงานมากกว่ากัน²

¹ สัมภาษณ์ ทนายนชาญ รัตนประทุมรัชย์ อายุ 56 ปี บ้านเลขที่ 1 หมู่ 5 ต. ดวางเหนือ อ. คอยสะแก๊ก จ. เชียงใหม่

² สัมภาษณ์ แม่อุยแก้ว บุญโง้งงา อายุ 76 ปี บ้านเมืองวะ ต. ดวางเหนือ อ. คอยสะแก๊ก จ. เชียงใหม่

ตารางที่ 8

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยภายหลังการ สมรส

ที่อยู่อาศัยภายหลังการ สมรส	จำนวน	ร้อยละ
อยู่กับฝ่ายชาย	6	5.26
อยู่กับฝ่ายหญิง	53	46.49
อยู่กับฝ่ายชายหรือหญิง	42	36.84
แยกอยู่ต่างหาก	13	11.41
รวม	114	100

และเนื่องจากมีคนเมืองเข้าไปอาศัยอยู่ในบ้านเมืองหลวง จึงทำให้บางครอบครัว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการตั้งถิ่นฐานภายหลังการ สมรสเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะดังกล่าว มากขึ้น และรูปแบบการตั้งถิ่นฐานภายหลังการ สมรสที่มีโอกาสเลือกที่อยู่อาศัยได้มากกว่าแต่ก่อน ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมขั้นพื้นฐาน หากเราเข้าใจถึงรูปแบบและการจัดระเบียบใน ครอบครัวแล้ว จะทำให้เราเข้าใจพื้นฐานทางสังคมบ้านอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น ระบบ - เครือญาติ ระบบเศรษฐกิจ ระบบผู้นำ ฯลฯ

2. รูปแบบเศรษฐกิจ

เนื่องจากกระแสนิยมที่เข้ามาสู่ประเทศไทยตั้งแต่การลงนามในสนธิสัญญา เบาริ่ง ในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทำให้มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของ

ไทยโดยส่วนร่วม¹คือชาวต่างชาติเข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้น รูปแบบการผลิตที่มี
เพื่อการบริโภคเปลี่ยนไปผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น

ในชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวงที่อำเภอคอยสะเก็กก็ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์
ดังกล่าวเช่นกัน แต่เนื่องจากรูปแบบชีวิตในชุมชนชนบทซึ่งเป็นสังคมแบบเคร่งประเพณี
(Traditional Society) ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ กับระบบเศรษฐกิจ
ของหมู่บ้าน โดยเห็นได้จาก

2.1 ระบบอาชีพ จากตารางที่ 1.1 ของบทที่ 3 จะเห็นว่าชาวบ้าน
ส่วนใหญ่ยังคงมีอาชีพทางการเกษตร เป็นอาชีพหลัก ทั้งนี้โดยจุดประสงค์เดิมชาวบ้านผลิต
เพื่อบริโภคเอง แต่จากความพยายามส่งเสริมทางการเกษตรของทางราชการ และความ
ต้องการขายผลผลิตของตนเองซึ่งได้แก่ผลผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรมในครัวเรือน
ให้ได้เงินลคมสำหรับใช้ซื้อสินค้าประเภทอื่น ๆ ทำให้ชาวบ้านพยายามหาทางเพิ่มผลผลิตและ
ดำเนินการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น ประกอบกับชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวง ไม่ได้อยู่ห่างไกล
จากตลาดซึ่งเป็นศูนย์กลางรับซื้อผลผลิตมากนัก การคมนาคมที่สะดวกรวดเร็วจึงเป็นการ
ส่งเสริมให้ชาวบ้านผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น จนทำให้เกิดปัญหาว่าชาวบ้านบางครั้งครบครัวมีข้าว
ไม่พอกินตลอดปี

นอกจากนี้ผลจากการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการประกอบอาชีพอันเนื่องมาจาก
ระบบการศึกษา ทำให้ชาวบ้านนิยมส่งลูกเรียนหนังสือเพื่อให้ความรู้ไปประกอบอาชีพที่เป็น
งานประจำได้รายได้เป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน เช่น การรับราชการ หรือเป็นลูกจ้างตาม
บริษัทห้างร้านมากขึ้น²

¹ฐิติ ฐชาติ, วิวัฒนาการเศรษฐกิจหมู่บ้านในภาคเหนือของประเทศไทย
พ.ศ. 2394 - 2475, (กรุงเทพฯ, 2523), หน้า ก.

²จากตารางที่ 1.1 บทที่ 3

2.2 ระบบการแบ่งงานกันทำ ในชุมชนชนบทโดยทั่วไปลักษณะของการแบ่งงานกันทำมักเป็นไปตามลักษณะ 2 ประการ คือ การแบ่งงานตามเพศ และ การแบ่งงานตามอายุ ชุมชนไหลื้อ บ้านเมืองหลวงแต่เดิมก็เช่นเดียวกัน ชาวไหลื้อเป็นคนขยันทั้งหญิงและชาย การแบ่งงานตามเพศและอายุจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน ใดแก่ ความหนัก เบา และความยาก ง่าย

ในขณะที่ผู้ชายทำงานในไรนา ผู้หญิงก็ออกไปทำควย เช่น ช่วยคานาหรือเก็บเกี่ยวพืชผล และในขณะที่ผู้หญิงทำงานในบ้าน เช่น ทำความสะอาดภายในบ้านเรือน ทำอาหารหรือทอผ้า ผู้ชายก็จะทำควยเช่นกัน เช่น การตักน้ำ ผ่าฝืน หรือทำความสะอาดลานบ้าน

ในขณะที่คนในวัยแรงงานออกไปทำงานในไรนา เด็ก ๆ ต้องทำหน้าที่เลี้ยงคูน้องที่เล็กกว่า และผู้สูงอายุต้องทำหน้าที่ดูแลบ้านเรือน¹

ในชุมชนไหลื้อ บ้านเมืองหลวงปัจจุบัน ได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นทำให้การแบ่งงานกันทำตามลักษณะดังกล่าวลดความสำคัญลง แต่ก็ยังคงมีอยู่เพราะเป็นลักษณะขั้นพื้นฐาน รูปแบบการแบ่งงานกันทำที่เปลี่ยนแปลงไปนี้จะเน้นที่ความสามารถและความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น สมาชิกของครอบครัวบางส่วนยังคงทำงานในไรนา บางส่วนไปเรียนหนังสือ และบางส่วนออกไปทำงานนอกบ้าน ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดการจ้างแรงงานโดยอาจให้ค่าจ้างเป็นตัวเงินหรือผลิตภัณฑ์แล้วแต่จะตกลงกันขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานในครัวเรือนไม่พอเพียง

2.3 ระบบการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ เป็นลักษณะของการกระจายผลผลิตไปสู่ผู้มีภูมิวิภาค ซึ่งระบบการแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในชุมชนไหลื้อ บ้านเมืองหลวงนั้น มีหลายแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการแลกเปลี่ยน เช่น

¹สัมภาษณ์ บางเสาวคำ บุณยุมใจ อายุ 50 ปี บ้านเลขที่ 113 หมู่ 4 ต. ลวงเหนือ อ. กอยสะแกต จ. เชียงใหม่

- ก. การแลกเปลี่ยนระหว่างผลผลิตต่อผลผลิตเกิดได้ 2 กรณี คือ
- ให้เป็นของขวัญหรือของกำนัล การให้ในลักษณะนี้จะทำให้เกิดลักษณะผูกพันระหว่างผู้ให้และผู้รับ เช่น ความเอ็นเคืองญาติ หรือ เพื่อนบ้านใกล้เคียง
 - การแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างผลผลิตที่มีกาเท่าเทียมกัน เป็นการช่วยเหลือกันเพื่อให้ผลผลิตที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่สามารถผลิตเองได้ เช่น คันไถ เลื่อยผ่า เครื่องจักรสาน ผลผลิตทางการเกษตร มีค
- ข. การแลกเปลี่ยนโดยใช้เงินตรา ในสภาพสังคมปัจจุบัน การแลกเปลี่ยนโดยใช้ระบบเงินตราเป็นที่ยอมรับของทุกคนในชุมชน และเริ่มมีค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับ "เงิน" มากขึ้น

2.4 ระบบทรัพย์สิน เป็นระบบที่สังคมเปิดโอกาสให้บุคคลมีสิทธิในการครอบครองสิ่งของที่ดินหามาได้ด้วยความชอบธรรม ระบบทรัพย์สินนำมาซึ่งความมั่งคั่ง (Wealth) อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของชาวบ้าน ซึ่งได้แก่

- ก. เครื่องมือ เครื่องใช้ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิต ไม่ใช่ทุกครัวเรือนที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน รถไถ าลา แต่เดิมเครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องนุ่งห่มของชาวบ้านไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เนื่องจากชาวไทลื้อผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ขึ้นสำหรับไว้ใช้เอง และความสามารถในการผลิตก็เท่าเทียมกัน ในสภาพสังคมปัจจุบันมีสินค้าจากภายนอกชุมชนไหลลือซึ่งไม่สามารถผลิตเองได้ แต่ต้องซื้อหามาด้วยเงิน สินค้าที่ให้ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน แต่เป็นของหนุ่มเพื่อยสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดความต้องการซื้อได้มาก
- ข. ที่ดิน ในชุมชนเกษตรกรรมเช่น ชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองลาว ที่ดินถือเป็นทรัพย์สินที่มีค่างยิ่ง ผู้ที่ครอบครองที่ดินชั้นใหญ่ยอมแสดงถึงความมั่งคั่งทาง

เศรษฐกิจ เพราะผลผลิตที่ได้ไม่ว่าจะมาจากการผลิตเอง หรือจากค่าเช่า
ย่อมได้รับมากขึ้นด้วย จากตารางที่ 2.1 ของบทที่ 3 เกษตรกรส่วนใหญ่
ในชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวงจะเป็นเจ้าของที่ดินเอง

- ค. สิ่งอื่น ๆ ที่เป็นนามธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของ
ครอบครัว เช่น
- ความรู้ การมีเงินทองส่งให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือ เป็นผู้มีความรู้
ได้รับการยกย่องในชุมชน
 - ฐานะอื่น ๆ ในสังคม เช่น การเป็นครู ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำหมู่บ้านใน
ตานอื่น ๆ ก็จะได้รับยกย่องเช่นกัน¹

การจัดชั้นทางสังคม (Social Stratification) มักอาศัยปัจจัยทาง
เศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดอันหนึ่ง ทำให้คนที่อยู่ในระดับที่ต่างกันมีรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิต
(Way of life) และโอกาสในชีวิต (life chance) ที่แตกต่างกันไปด้วย

สำหรับชาวไทลื้อ บ้านเมืองหลวงนั้น ชาวบ้านสามารถทราบได้ว่าบุคคลใดใน
หมู่บ้านที่มีฐานะมั่งคั่งร่ำรวย ซึ่งทำให้เขามีโอกาสในชีวิตมากกว่าผู้อื่น เช่น โอกาสในการ
ศึกษาเล่าเรียนโอกาสในการประกอบอาชีพ ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามแม้ฐานะจะแตกต่างกัน
แต่แบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในหมู่บ้านก็ไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้เพราะชาวบ้านทุกคน
จะตอง

- ให้ความเคารพเชื่อฟังในหัวหน้าหมู่บ้านคนเดียวกัน
- เป็นศรัทธาวัคเดียวกัน คือ วัคศรีมุงเมือง
- เด็ก ๆ ในหมู่บ้านได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนประจำหมู่บ้าน
เช่นเดียวกัน

¹ สัมภาษณ์ นางบัวคำ บัวคำ อายุ 59 ปี บ้านเลขที่ 124 หมู่ 4

- การแต่งกายที่ไม่แตกต่างกันมากนัก
- การดำเนินชีวิตประจำวันที่คล้ายคลึงกัน

การมีความคิด ความเชื่อแบบเดียวกัน ประกอบกับลักษณะความผูกพันในรูปแบบของระบบเครือญาติอย่างเหนียวแน่น และความสำนึกว่าตนเป็นชาวไทลื้อ ทำให้ชาวบ้านเมืองหลวงมีลักษณะของการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือกันและกัน โดยรวมกลุ่มร่วมมือกันพัฒนาหมู่บ้านของตนให้ก้าวหน้า จนกลายเป็นหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างของอำเภอค้อยสะ เกิดในขณะนี้ และยังมีโครงการพัฒนาบ้านอื่น ๆ อีก โดยการนำของผู้นำหมู่บ้านที่เป็นนักพัฒนา

อาจกล่าวได้ว่า ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบเศรษฐกิจของชุมชนไทลื้อบ้านเมืองหลวงนั้นมีแนวโน้มไปในทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมากขึ้น

- รูปแบบการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นผลิตเพื่อการค้า
- อาชีพซึ่งนิยมการมีอาชีพที่มีรายได้ประจำ เป็นตัวเงิน
- การแบ่งงานกันทำ เช่นที่ความชำนาญเฉพาะด้านมากขึ้น กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือได้ค่าจ้างแรงงานถูก
- การแลกเปลี่ยนผลผลิตค่านึงถึงผลประโยชน์ในรูปแบบของกำไร
- การให้ความสำคัญแก่ทรัพย์สิน ในการ เป็นตัวกำหนดฐานะทางสังคม

ลักษณะเช่นนี้อาจมีมากขึ้น หากเราใช้ความทันสมัยหรือความสะดวกสบายของชุมชนเมืองเป็นตัวกำหนดให้ชุมชนชนบทต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพที่เกิดขึ้นในชุมชนเมือง และไม่ใช้เฉพาะชุมชนไทลื้อ บ้านเมืองหลวงเท่านั้น

3. ความทันสมัย ลักษณะของความทันสมัยนั้นจะพิจารณาจาก

3.1 สิ่งของเครื่องใช้

จากการที่มีไฟฟ้าเข้าถึงบ้านเมืองหลวง เมื่อปี พ.ศ. 2516 ทำให้ชาวบ้านได้รับความความสะดวกสบายมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ในด้านอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่อำนวยความสะดวกสบายให้แก่ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านมากขึ้น เช่น ตู้เย็น ทีวีสี วิทยุ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน เช่น การซื้ออาหารสดจากตลาดมาเก็บ

ไว้กินได้นาน ๆ อาหารการกินที่เปลี่ยนแปลงไป น้ำอืดลมมีท้องต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ฯลฯ ทำให้ชาวบ้านเห็นความแตกต่างระหว่างกันเองได้ชัดเจนขึ้น โดยคจากทรัพย์สินต่าง ๆ ที่มีอยู่ในครอบครองของแต่ละคน โดยเฉพาะของไร่ประเภทุ่มเหยียที่ทยอยเข้ามาให้คนในหมู่บ้านซื้อขายกันได้เรื่อย ๆ บางวันจะมีรถบรรทุกขนาดเล็กรบรรทุกสินค้าต่าง ๆ เข้ามาขายในหมู่บ้านด้วย¹

3.2 การติดต่อสื่อสาร

การรับข่าวสารต่าง ๆ ของชาวบ้านเมืองหลวงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น

- ทางวิทยุ จากการศึกษาคั้งนี้ปรากฏว่า ทุกบ้านมีวิทยุอย่างน้อย บ้านละ 1 เครื่อง
- ทางโทรศัพท์ จากการสุ่มตัวอย่าง 114 หลังคาเรือน บ้านที่มีโทรศัพท์มี 108 หลังคาเรือน ไม่มีโทรศัพท์ 6 หลังคาเรือน บ้านที่ไม่มีโทรศัพท์จะไปอาศัยการข่าวต่าง ๆ จากบ้านใกล้เคียง
- ทางหนังสือพิมพ์ ในหมู่บ้านมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง ซึ่งทางโรงเรียนสร้างไว้หน้าโรงเรียน ชาวบ้านให้ความสนใจกับการอ่านหนังสือพิมพ์ โดยบ้านใดมีหนังสือพิมพ์ก็นำมาไว้ที่ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านให้ชาวบ้านคนอื่น ๆ ได้อ่านกัน ซึ่งส่วนมากมักเป็นหนังสือพิมพ์จากบ้านของกำนัน²
- ทางแผ่นโปสเตอร์ ในหมู่บ้านมีศาลาเล็ก ๆ สำหรับนั่งพักผ่อนเพื่อคนเดินทางผ่านไปมา จำนวน 18 ศาลา สร้างขึ้นเป็นจุดตามการแบ่งหมวดของหมู่บ้าน คือ จำนวนหลังคาเรือน 17 - 19 หลังคาเรือนเป็น 1 หมวด³ ในศาลาเล็ก ๆ นี้จะมีแผ่นภาพโปสเตอร์

¹ สัมภาษณ์ นางเพ็ญศรี กองจันทร์ อายุ 27 ปี บ้านเลขที่ 124/1 หมู่ 4 ต. ลวงเหนือ อ. คอยสะเกิด จ. เชียงใหม่

² สัมภาษณ์ กำนันบุญทอง ไบสุพันธ์ กำนันตำบลลวงเหนือ อ. คอยสะเกิด

³ สัมภาษณ์ กำนันบุญทอง ไบสุพันธ์ กำนันตำบลลวงเหนือ อ. คอยสะเกิด

เกี่ยวกับงานของหมู่บ้าน การอนามัย ฯลฯ คิดไว้ให้ชาวบ้านได้อ่าน
กัน เป็นกรเผยแพร่ข่าวสารความรู้ได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ ยังมีสถานีอนามัย และไปรษณีย์โทรเลขอำเภอคอยสะเก็ก
ตั้งอยู่บนถนนรูปเปอร์ไฮเวย์ เลี้ยวทางเข้าหมู่บ้านไปเล็กน้อย ซึ่งชาวบ้านเคยใช้บริการ
ส่งจดหมาย พัสดุ และธนาคติ จากไปรษณีย์ดังกล่าวนี้ด้วยเช่นกัน

3.3 การคมนาคมขนส่ง

ศูนย์กลางบ้านเมืองหลวง คือวัดศรีเมือง อยู่ห่างจากถนนรูปเปอร์ไฮเวย์
เชียงใหม่ - คอยสะเก็ก ประมาณ 1.5 กิโลเมตร ถนนเชื่อมต่อเข้ามาในหมู่บ้านสาขายางแฉ่ว
ทำให้การคมนาคมขนส่งติดต่อกับตัวอำเภอคอยสะเก็กและอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นไปได้อย่าง
สะดวกรวดเร็ว โดยมีรถยนต์สองแถววิ่งรับส่งผู้โดยสารอยู่เป็นประจำ จากหมู่บ้านโดยตรงก็มี
หรือจากอำเภอคอยสะเก็กไปอำเภอเมืองระยะทาง 16 กิโลเมตร ในราคาค่าโดยสาร
10 บาทต่อ 1 คนก็มี

3.4 ลักษณะบ้าน

ลักษณะบ้านเรือนของชาวไทลื้อ บ้านเมืองหลวงมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก
ทั้งรูปแบบและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง

ระหว่างทางเข้าหมู่บ้านในระยะแรกจะพบเห็นบ้านแบบใหม่ปลูกแบบชั้น
เดียวคิพพื้นดิน โดยใช้อิฐปูนในการก่อสร้างเป็นตึก และทาสีอย่างสมัยใหม่ บ้านแบบทรง
ไทลื้อจริง ๆ นั้นเหลืออยู่เพียงหลังเดียว คือบ้านของแม่อยู่ตุด ใบสุพันธ์¹ นอกนั้นไม่คงเหลือ
รูปแบบเก่าอยู่เลย แม้จะมีการใช้ไม้ในการสร้างบ้านอยู่ แต่ความนิยมการสร้างเป็นตึกก็เริ่ม
มีมากขึ้น บ้านบางหลังเป็นแบบครึ่งตึกครึ่งไม้ ไม่มีใต้ถุน การแบ่งสวนต่าง ๆ ของบ้านออก
เพื่อใช้ประโยชน์ในการใช้งานก็ผิดจากบ้านแบบเดิมมาก เพราะได้รับการปลูกสร้างแนวใหม่
เข้ามาโดยมีการแบ่งเป็นห้อง ๆ เฉพาะงานไป

¹ อ่างแล้ว

จากลักษณะทั้ง 4 ประการดังกล่าว ทำให้ชุมชนไทยที่บ้านเมืองหลวง มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ทันสมัยมากขึ้น การได้รับข่าวสารความเป็นไปของชุมชนอื่น ๆ ทำให้ชาวบ้านเมืองหลวงพยายามที่จะพัฒนาตนเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น โดยพยายามพัฒนาหมู่บ้านของตนควบคู่ไปกับการสร้างความทันสมัยให้เกิดขึ้นด้วย

4. การศึกษา การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของชาวบ้านเมืองหลวง ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษาในระบบโรงเรียน

- ความคิดในเรื่องการศึกษาแต่เดิมนั้น ชาวบ้านไม่นิยมให้ลูกไปเรียนหนังสือ เพราะการเรียนหนังสือต้องใช้เวลานาน เห็นผลช้า และความต้องการแรงงานในไร่นาทำให้ไม่ส่งเสริมการศึกษาเท่าที่ควร

แต่ในปัจจุบัน ชาวบ้านมีความคิดต่อการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปว่า การศึกษาจะช่วยให้เป็นคนดี มีหน้ามีตาในสังคม และมีความรู้ในการประกอบอาชีพที่ได้ออกเงินมาก ผู้เป็นพ่อ แม่ จึงพยายามส่งให้ลูกเรียนหนังสือในระดับสูง ๆ เท่าที่จะทำได้

อย่างไรก็ตาม เด็ก ๆ ส่วนใหญ่ในบ้านหลวงเหนือ มักจะเริ่มตนเรียนหนังสือในโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ก่อนที่จะไปเรียนต่อในตัวเมือง นอกจากนี้ในหมู่บ้านยังมีสถานรับเลี้ยงและอบรมเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งอยู่ในความดูแลของกำนัน ตำบลหลวงเหนือด้วย

- ความเชื่อต่าง ๆ ของชาวบ้าน เริ่มเปลี่ยนแปลงไปอันเป็นผลมาจากระบบการศึกษา โดยเฉพาะความเชื่อเรื่องผีและพิธีกรรมต่าง ๆ ผู้สูงอายุในหมู่บ้านจะเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเหล่านี้ได้ดี แต่เด็กหนุ่มหลังไม่ได้ให้ความสนใจสอบถามหรือปฏิบัติพิธีกรรมต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดนัก การปฏิบัติพิธีกรรมเป็นไปเพื่อความสนุกสนานมากกว่าจุดประสงค์เดิมของพิธีกรรม

- ค่านิยมในเรื่องที่อยู่อาศัย อาหารการกิน และการทำงาน มีการเปลี่ยนแปลงช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไป เช่น รูปทรงของบ้านและวัสดุที่ใช้ อาหารพื้นเมือง แม้เป็นที่นิยมอยู่ เพราะราคาถูกซื้อหาได้ง่ายขายแต่สวนประกอบบางอย่างก็เปลี่ยนไป เช่น นิยมนำเนื้อสัตว์มา

ประกอบอาหารมากขึ้น เพราะซื้อหาง่ายมีตลาดภายในหมู่บ้าน ทำให้ลักษณะบริโภคนิสัยของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ความรู้ทางด้านโภชนาการ และการที่คนหนุ่มสาวนิยมออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะการศึกษาลูกทำให้คนเลิกงาน โดยเห็นว่าการศึกษาคือการลงทุนระยะยาว

การศึกษามีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของชาวบ้าน ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่ชาวบ้านแสดงออกมา

ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนไหล่อ บ้านเมืองหลวง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนไหล่อ บ้านเมืองหลวง มีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงแบบช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไป และเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบมีแผน อันหมายถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพที่เรียกว่าการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 แบบนี้มีทั้งผลดีและผลเสียต่อชุมชนไหล่อ บ้านเมืองหลวง คือ

1. ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชน อันเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ชาวบ้านมีความเห็นชอบต่อการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้ และต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางพัฒนาขึ้นอีก ชุมชนบ้านเมืองหลวงได้รับเลือกให้เป็นหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง โดยมีโครงการพัฒนาหมู่บ้านในขณะนี้ คือ

"โครงการพัฒนาหมู่บ้านแผนดินธรรม แผนดินทอง"¹ อันเป็นนโยบายของทางราชการที่ให้มีการประสานงานระหว่าง 4 กระทรวงหลัก² เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีการฝึกอบรมผู้นำหมู่บ้านในหลายระดับ ได้แก่ ประธานสภาตำบล, ระดับผู้นำหมู่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มทส.ปช (ไทยอาสาป้องกันชาติ) ทำให้

¹ สัมภาษณ์ กำนันบุญทอง ใบสุชั้น กำนันตำบลหลวงเหนือ อ. คอยสะเกิด

² คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ

ชาวบ้านกำลังฝึกการปันน้ำ
ขนาดใหญ่ เพื่อบรรจุน้ำตามบ้าน

ชาวบ้านร่วมมือกันจัดโครงการพัฒนาดังกล่าวขึ้น โดยให้ความหมายและความสำคัญดังนี้

คำว่าแผนดินธรรม หมายถึง การพยายามพัฒนาคนให้อยู่ในขอบข่ายของศีลธรรมอันดีงาม โดยให้มีการ เลิก ลก ละ อบายมุขต่าง ๆ

คำว่าแผนดินทอง หมายถึง การพยายามพัฒนาทางด้านการเกษตร เพื่อให้ชาวบ้านสามารถเพาะปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว เช่น ถั่วลิสง ถั่วเหลือง หอม กระเทียม พริก ในพื้นที่ ๆ พอจะรับน้ำได้ เพื่อนำผลผลิตที่ได้ไปขายเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของชาวบ้านให้สูงขึ้น ผลจากการเปลี่ยนแปลงในแง่นี้ ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชนให้ลือ

2. ทำให้ชุมชนเสียระเบียบและนำมาซึ่งปัญหาสังคม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมมิใช่จะเกิดขึ้นเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งของสังคมเท่านั้น แต่จะมีผลกระทบถึงกันเป็นลูกโซ่ซึ่งบางครั้งระบบต่าง ๆ ในสังคมไม่สามารถปรับตัวให้เปลี่ยนแปลงได้สอดคล้องทันกัน จึงทำให้เกิดภาวะที่ชุมชนเสียระเบียบ และเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในสังคม เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการศึกษา ปัญหาการปกครอง เป็นต้น

ชาวไทลื้อ บ้านเมืองหลวงก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้เช่นกัน คือ

- ทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากความเสียเปรียบในค่านาราคาของผลผลิต ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้ว ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาถูก เมื่อเทียบกับสินค้าอื่น ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมที่ชาวบ้านนิยมซื้อมาใช้ในชีวิตประจำวัน
- ทางด้านการศึกษา ค่านิยมของชาวบ้านที่มีต่อการศึกษาในเรื่องของการลงทุนและการเลือกงาน จะมีผลกระทบบอกร้างและการหางานในอนาคต
- ทางด้านการปกครอง การส่งเสริมให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการปกครองหมู่บ้าน และรวมกลุ่มเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม กำลังดำเนินไปอย่างดีในสภาพปัจจุบัน แต่ลักษณะการใช้หลักประชาธิปไตยนั้น ชาวบ้านต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในการใช้สิทธิของตนและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

- ปัญหาที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของชาวบ้าน เช่น การทำร้ายร่างกายจึงทรัพย์สิน
ลักษณะของชาวบ้านในบ้านเมืองลวงมีปัญหานี้เกิดขึ้นเช่นกัน แต่ชาวบ้านให้
ความเห็นว่าเป็นคนที่มีพฤติกรรมเช่นนี้มักเป็นพวกชู้ยา ซึ่งเป็นคนต่างหมู่บ้านมา
อาศัยอยู่กับเพื่อนแล้วก่อคดีขึ้น ซึ่งทางผู้นำหมู่บ้านร่วมกับชาวบ้านนำจับส่งให้
ทางสถานีตำรวจเพื่อจัดการตามกฎหมายต่อไป¹

การพัฒนาหมู่บ้านเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามแผนที่กำหนดไว้ จะได้รับความ
ร่วมมือจากชาวบ้านมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับ

- ผู้นำหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นนักพัฒนาเพียงไร ชาวบ้านให้ความสำคัญกับผู้นำมาก
ดังนั้นผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างยิ่ง
- ลักษณะชนกลุ่มใหญ่ในหมู่บ้านเป็นอย่างไร ซึ่งอาจแยกลักษณะของชาวบ้านออก
เป็นกลุ่ม ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง 3 กลุ่ม คือ
 - กลุ่มอนุรักษ์นิยม ใค้แก่ ผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่พยายามรักษา
วัฒนธรรมประเพณีไว้
 - กลุ่มเสรีนิยม ใค้แก่ กลุ่มที่มีความคิดในทางผสมผสานเพื่อให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงโดยการยอมรับของคนในสังคม
 - กลุ่มก้าวหน้า ใค้แก่ พวกที่ชอบการเปลี่ยนแปลงแบบใหม่อยู่เสมอ
โดยไม่คำนึงถึงของเก่า

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของคนไทลื้อ บ้านเมืองลวงจะมีมาก
หรือน้อยมีอัตราเร็วหรือช้า และมีทิศทางอย่างไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับว่าในชุมชนบ้านเมืองลวงนั้น
มีคนในกลุ่มใค้มาก

ชาวไทลื้อ บ้านเมืองลวง เป็นชนเผ่าไทเผ่าหนึ่งในลุ่มน้ำโขงที่ยังคงรักษา
วัฒนธรรมประเพณีของตนไว้ได้ แม้จะไม่สามารถต้านทานกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

¹สัมภาษณ์ หนานราญ รัตนประทุมชัย บ้านเลขที่ 1 หมู่ 5 ต. ลวงเหนือ
อ. กอยสะแก ก. เชียงใหม่

ได้ก็ตาม หากคนรุ่นหลังมองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามและพยายาม
สืบหอคคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต่อไป โดยไม่นำความคิดทางวัตถุนิยมเข้ามาเป็นเครื่อง
วัดความก้าวหน้าของสังคม ซึ่งโดยปกติชาวบ้านก็มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสมตามสภาพการ
และสภาพแวดล้อมที่อยู่แล้ว ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ชาวไทลื้อ บ้านเมืองหลวง ไม่สูญเสีย
เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไป

PAYAP UNIVERSITY